

Jaarverslag 2017

Goedgekeurd op de ALV van 2 februari 2018

Voorwoord	2
1. Bestuur en organisatie	3
Laego-bestuur: samenstelling en aandachtsgebieden.....	3
Commissie van Aanbeveling.....	4
Laego leden	4
2. Missie en visie	5
3. Activiteiten 2017	6
4. Speerpunten 2018	9
5. Communicatie	10
Interne communicatie	10
Externe communicatie	10

Voorwoord

Beste collega's

In dit voorwoord vinden jullie een vooruitblikkend stukje van de aankomend voorzitter [Arno] en een terugblikkend stukje van de scheidend voorzitter [ikzelf]. We hebben voor deze combi gekozen omdat het logischer is Arno de plannen van volgend jaar te laten toelichten. Daarentegen geeft het mij veel voldoening terug te kijken naar wat LAEGO afgelopen jaar betekend heeft.

Wat mij in de eerste plaats opvalt is de enorme vlucht die de naamsbekendheid van LAEGO genomen heeft. De aanvragen om mee te kijken in allerlei beslisdocumenten nemen toe, en gelukkig kan Claudia de Waard deze stroom goed handelen en delegeren aan collega's in den lande.

Verder komen we met enige regelmaat in het nieuws en worden we genoemd. De laatste opvallende LAEGO uitingen waren via Brenda Ott die een mooi interview heeft gegeven bij Beter Oud. Opvallend verder is de in intensiteit toenemende samenwerking met de Specialisten Ouderengeneeskunde eerste lijn. Als nieuwe LAEGO-leden hebben ze in 2017 voor het eerst de tweedaagse bijgewoond. Het programma, wat samen met hen was samengesteld weerspiegelde de nieuwe inbreng op een positieve wijze. Veelbelovend voor de toekomst!

En die toekomst zal Arno hieronder verder toelichten. Ikzelf kijk terug op zeven fijne bestuursjaren met een gedreven bestuur en een vereniging die enorm gegroeid is en waar veel potentie in zit! Arno, ontzettend veel succes en vooral veel plezier gewenst in deze fijne club!

Frank van Kemenade

Vanaf de 2-daagse mag ik het voorzitterschap van Frank overnemen. Ik vind het een eervolle taak om zo met LAEGO mijn steentje bij te dragen om de kwaliteit van ouderenzorg in de 1e lijn te verbeteren. In het stuk van Frank kunnen jullie lezen dat LAEGO al jaren zeer actief is, ik stap dus op een rijdende trein. De afgelopen maanden in het bestuur heb ik gemerkt dat het wel een sneltrein is. Met alle ontwikkelingen in de (ouderen)zorg en de vergrijzing van de bevolking verwacht ik dat het een hoge snelheidstrein gaat worden. De rol van LAEGO in de 1e lijns zorg zal prominenter worden. Een mooie taak om met ons allen aan te pakken! Het bestuur is een vertegenwoordiging van de LAEGO-leden, dus kom gerust naar ons toe met vragen, opmerkingen, suggesties, klachten en complimenten. Samenwerken is, net als in de ouderenzorg, essentieel.

Voor de nabije toekomst staan onder andere op het programma: ontwikkelen eigen website, uitbreiden contacten met verschillende organisaties (o.a. LHV, NHG, INEEN), opzetten LAEGO Academy, landelijk symposium in juni 2018.

Laten we starten met een positieve uitstraling. Ik hoor vaak in overleggen over de ouderenzorg veel negatieve geluiden: het is complex, tijdrovend en er is geen geld. We zijn allemaal de kaderopleiding gaan doen juist omdat de ouderenzorg complex en dus interessant is. We zijn academisch opgeleid, getraind om deze problematiek aan te pakken. Laten we uitdragen dat het interessant en leuk is. Als je het goed doet wordt het ook minder tijdrovend en als er kwalitatief goede zorg wordt geleverd dan komen de financiën ook wel.

Ik wens jullie allen tijdens deze 2-daagse veel plezier, leerzame momenten en veel onderling overleg.

Arno Karstens

1. Bestuur en organisatie

Laego-bestuur: samenstelling en aandachtsgebieden

In 2017 bestond het dagelijkse bestuur van Laego uit:

Voorzitter : Frank van Kemenade
Secretaris : Claudia de Waard
Penningmeester : Herman Wisselink
Algemene leden : Shanti Brandon
Jacqueline de Groot
Corrie Jongsma
Arno Karstens (vanaf april; beoogd nieuw voorzitter)
Janita Minderhoud - Oudenaarden (vanaf april)
Brenda Ott (vanaf april)
Annet Wind

Secretariaat NHG : Mirjam Sijp, Nederlands Huisartsengenootschap (Annette Alberts, interim)

*Laego bestuur, april 2017, vlnr: Janita Minderhoud – Oudenaarden, Corrie Jongsma, Herman Wisselink, Brenda Ott, Annet Wind, Jacqueline de Groot, Frank van Kemenade, Claudia de Waard en Arno Karstens.
Ontbrekend: Shanti Brandon*

Medio 2017 heeft het bestuur een herziening van de aandachtsgebieden gemaakt. Deze is als volgt:

Advance Care Planning : Brenda, Annet
Beter Oud : Brenda
Casemanagement dementie : Jacqueline
ICT/ digitale gegevens uitwisseling : Shanti
Laego Academy / onderwijs : Shanti en Claudia
Laego symposium : Arno en Claudia
Laego tweedaagse organisatie : Claudia en Mirjam
Ledenbestand : Claudia en Mirjam
LHV/ NHG bestuur : Arno, Annet
PR (incl. nieuwsbrief) : Brenda en Claudia
Patiëntenparticipatie : Arno
PvA kwetsbare ouderen : Jacqueline, Shanti, Brenda, Corrie, Annet en Arno
Senior Friendly Hospital : Shanti
Verenso (contactpersoon) : Jacqueline
Website herziening : Shanti, Claudia en Brenda (PR)
Wetenschap : Herman, Janita en Claudia

Commissie van Aanbeveling

- Prof. Dr. Jacobijn Gussekloo, hoogleraar eerstelijns geneeskunde LUMC
- Prof. Dr. Marjolein Berger, hoogleraar huisartsgeneeskunde UMCG
- Dr. Marc Bruijnzeels, directeur Jan van Es instituut
- Drs. Manon Vanderkaa, voorzitter UniekBO

Laego leden

Alle kaderartsen Eerstelijns Ouderengeneeskunde (huisarts en Specialist Ouderengeneeskunde) kunnen lid worden van Laego. Kaderartsen Eerstelijns Ouderengeneeskunde in opleiding, kunnen aspirant lidmaatschap aanvragen bij Laego. Zij kunnen gedurende de opleiding kosteloos gebruik maken van onderstaande mogelijkheden.

Lidmaatschap geeft:

- Toegang tot de Laego-groep op HA-web;
- Ondersteuning bij intervisie;
- Toegang tot symposia en twee-daagsen georganiseerd door LAEGO;
- Mogelijkheid voor deelname aan (landelijke) werkgroepen en andere activiteiten waar Laego bij betrokken is.
Denk aan onderwijs en het schrijven/herzien van standaarden en richtlijnen op het gebied van ouderenzorg.
- Nascholingspunten (bij deelname aan de Laego tweedaagse en activiteiten) voor herregistratie als kaderarts.

Lidmaatschap vraagt:

- Kennis en ervaring delen.
- Contributie. Indien er geen contributie wordt betaald (na herinnering) wordt het lidmaatschap stopgezet. Dit geldt dus ook voor de toegang tot HA-web en de jaarlijkse Laego twee-daagse.

Laego heeft op 31 december 2017 167 leden, waarvan 14 aspirant-leden.

In 2017 heeft Laego 29 nieuwe (aspirant)leden mogen verwelkomen.

Om de vindbaarheid van de kaderartsen te vergroten, worden de contactgegevens van de kaderartsen (na toestemming) op de website van Laego vermeld.

NB: Momenteel wordt de website herzien, waardoor de contactgegevens niet meer actueel zijn. Laego leden worden verzocht hun contactgegevens (opnieuw) aan te leveren. Op HAweb staat hiertoe een nieuwsbericht, met daarin een link naar het digitale aanmeldformulier.

2. Missie en visie

Eerstelijnsgeneeskunde voor ouderen; lokale, persoonsgerichte, passende, proactieve, samenhangende zorg én ondersteuning

Er zijn veel redenen om toe te werken naar een systeem van lokale, persoonsgerichte, passende, proactieve en samenhangende zorg en ondersteuning van kwetsbare ouderen. Omdat bij ouderen met multimorbiditeit en complexe problematiek de kwaliteit van leven voorop staat en deze veelal bepaald wordt door zelfredzaamheid en sociale participatie, werken huisartsen, praktijk- en/of wijkverpleegkundigen nauw samen met welzijnswerkers. Door de toenemende complexiteit van zorg is goede samenwerking, adequate verslaglegging en informatie uitwisseling noodzakelijk.

De medische zorg wordt geleverd vanuit eerstelijnscentra, waarin huisartsen ook nauw samenwerken met paramedici, WMO-consulenten, casemanagers en vele anderen. De ondersteuning wordt zoveel mogelijk geleverd door de eigen omgeving van de oudere, aangevuld met vrijwilligers uit buurtcentra en andere welzijnsvoorzieningen. De ontwikkelingen op het gebied van domotica en veiligheid vergroten de zelfredzaamheid. Als de lijnen kort zijn kunnen signalen adequaat doorgegeven worden en kunnen er tijdig preventieve acties worden ondernomen, met inachtneming van de privacy en respect voor eigen keuzes van ouderen. Naar verwachting draagt deze manier van werken ook bij aan het betaalbaar houden van ons stelsel en aan het werkplezier voor alle betrokkenen.

Laego, het netwerk van kaderhuisartsen ouderengeneeskunde en kaderartsen Specialisten Ouderengeneeskunde in de Eerste lijn, wil deze ontwikkelingen stimuleren door het draagvlak voor deze veranderingen te vergroten en te adviseren over de uitvoering. Kaderhuisartsen ouderengeneeskunde initiëren en ondersteunen de daadwerkelijke uitvoering.

Laego geeft gevraagd en ongevraagd advies aan beleidsmakers, zowel binnen als buiten de eigen beroepsgroep en stelt zich onafhankelijk op. Tegelijk werkt ze nauw samen met medewerkers van zowel het NHG, Verenso als de Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV). Laego stelt de hulpbehoevende oudere centraal en wil bijdragen aan en draagvlak creëren voor die gewenste veranderingen die bijdragen aan de kwaliteit van leven van deze ouderen. Laego is aanspreekpunt voor andere organisaties die in dit transitietraject zitten. Ze toont tevens verantwoordelijkheid en leiderschap door zich uit te spreken voor of tegen bepaalde ontwikkelingen en mee te denken over haalbare en toekomstbestendige oplossingen.

Naast bovengenoemde landelijke en regionale activiteiten in de ouderenzorg, vervult Laego ook een netwerkfunctie voor de kaderartsen Eerstelijns ouderengeneeskunde. Het gaat hierbij om onderlinge uitwisseling, steun, inspiratie en het delen van kennis, ervaringen en materialen.

Zie voor een verdere toelichting het visiedocument: <https://laego.nhg.org/organisatie-4>

3. Activiteiten 2017

Kaderartsen Eerstelijns Ouderengeneeskunde zijn op vele terreinen actief, o.a. in landelijke werkgroepen, regionale netwerken en onderwijsactiviteiten. Hieronder een greep uit de activiteiten waar Laego afgelopen jaar bij betrokken is geweest (niet uitputtend):

Thema: Advance Care Planning (ACP)

Toelichting: Herziening toolkit Advance Care Planning mbt het levenseinde (afgerond)

Uitvoerder: Brenda Ott

Link: <https://laego.nhg.org/actueel/nieuws/herziening-toolkit-advance-care-planning-acp>

Toelichting: Subsidieaanvraag ZonMw 'In gesprek over het einde van het leven', via Propallia

Uitvoerder: Annet Wind

Thema: Behandelbeperkingen bespreekbaar maken

Toelichting: Deelname project 'bespreekbaar maken van behandeling met de oudere patiënt', via NHG

Uitvoerder: Marjolein van der Pol

Thema: Beter Oud

Toelichting: Deelname consortium Beter Oud

Uitvoerder: Brenda Ott

Thema: Comprehensive Geriatric Assessment (CGA)

Toelichting: Deelname klankbordgroep, via NHG / Vilans

Uitvoerder: Indirect: Mirjam Bezemer, omdat Laego geen eigen afgevaardigde kon vinden. Zij neemt namens Vilans deel aan de klankbordgroep, en stemt zo nodig af met Laego.

Thema: Dementie

Toelichting: Herziening NHG-Standaard dementie

Uitvoerder: Marieke Verlaan

Toelichting: Signaalteam Casemanagement Dementie, via NHG en Verenso

Uitvoerders: Jacqueline de Groot e.a.

Toelichting: Richtlijn Probleemgedrag bij dementie, via NHG

Uitvoerders: Fabienne de Witte en Betty Kolff

Toelichting: Betrokkenheid bij Vilans programma Psychofarmaca bij dementie

Uitvoerder: Janita Minderhoud – Oudenaarden

Toelichting: Deltaplan dementie, onderdeel Dementiezorg voor Elkaar

Uitvoerder: Annet Wind

Thema: Duizeligheid

Toelichting: Herziening standaard Duizeligheid, via NHG (afgerond)

Uitvoerder: Clara van den Dool

Link: <https://www.nhg.org/standaarden/volledig/nhg-standaard-duizeligheid>

Thema: Gegevensuitwisseling (HIS/ KIS)

Toelichting: Exploratie m.b.t. de gegevensuitwisseling tussen ketenpartners, via Ineen

Uitvoerders: Cora van der Velden ism Willem Vos

- Thema:** **Kwetsbare ouderen in het ziekenhuis**
 Toelichting: Deelname project en afvaardiging congres, via Leids Congres Bureau
 Uitvoerders: Cora van der Velden en Agaath Vreeling
- Thema:** **LESA Chronische Medicatie en Medicatie-overdracht**
 Toelichting: Herziening en verbreding van de LESA, via NHG
 Uitvoerders: Hilde van Meer
- Thema:** **LESA Ouderenzorg**
 Toelichting: Opstelling van de LESA, via NHG (afgerond)
 Uitvoerders: Shanti Brandon, Jacqueline de Groot en Herman Wisselink
 Link: <https://www.nhg.org/themas/publicaties/lesa-zorg-voor-kwetsbare-ouderen>
- Thema:** **Mondzorg**
 Toelichting: Bijdragen aan project 'de mond niet vergeten', via Claar Wierink
 Uitvoerders: Richard Starmans, Els Licht, Elvira van Gemerden en Sonja van de Wereld
- Thema:** **Ondervoeding**
 Toelichting: Deelname stuurgroep 'ondervoeding bij ouderen'
 Uitvoerders: Margot Tuijp ism Lenny Achthoven en Jacq Muthu,
 Toelichting: Bijdrage rondetafelgesprek Tweede Kamer, via LHV/NHG (afgerond)
 Uitvoerder: Margot Tuijp
- Thema:** **Onderwijs**
 Toelichting: Cursus Chronische Zorg Module Ouderenzorg, via SBOH Schola Medica (afgerond)
 Uitvoerders: Frank Guldemon (hoofddocent), diverse andere kaderartsen als docent
 Toelichting: Huisartsopleiding, Universiteit Maastricht (afgerond)
 Uitvoerder: Paul Wouda
 Toelichting: Osteoporose, Erasmus MC (afgerond)
 Uitvoerder: Marieke Verlaan
 Toelichting: Onderwijs POH en Praktijkverpleegkundige, Breederode Hogeschool Rotterdam(doorlopend)
 Uitvoerder: John Markx
 Toelichting: Onderwijs Kaderopleiding Spoedzorg (afgerond)
 Uitvoerder: Herman Wisselink
- Thema:** **Ouderenmishandeling**
 Toelichting: Opstellen richtlijn Vermoeden van Ouderenmishandeling, via NHG
 Uitvoerder: Linda Tjap
- Thema:** **Senior friendly huisartsen praktijk**
 Toelichting: Ontwikkeling van concept senior friendly huisartsen praktijk, KBO Raad van Advies
 Uitvoerder: Frank van Kemenade
- Thema:** **Valpreventie**
 Toelichting: Conference en deelname klankbordgroep, via NHG
 Uitvoerders: Shanti Brandon en Herman Wisselink
 Link: https://richtlijndatabase.nl/richtlijn/preventie_van_valincidenten_bij_ouderen/startpagina_-_preventie_van_valincidenten.html

Bijeenkomsten en vergaderingen

Laego tweedaagse (besloten)

Titel: 'Zingeving in de ouderenzorg vanuit een breed perspectief; liever gelukkig dan gezond?'

Datum: 2 en 3 februari 2017

Doel: Congres en netwerkbijeenkomst Laego leden

Toelichting: Het programma is samengesteld door de intervisiegroep Midden Nederland. Naast verschillende aspecten rond zingeving was er aandacht voor ondervoeding en samenwerking tussen de huisarts en de specialist ouderengeneeskunde in de eerste lijn. Uiteraard was er gelegenheid voor onderlinge ontmoeting en kennismaking.

Algemene Ledenvergadering (besloten)

Datum: 3 februari 2017

Agendapunten: Samenstelling bestuur; Notulen ALV 2015; Mededelingen bestuur; Financiën Laego; Jaarverslag 2016; Jaarplan 2017; Terugkoppeling S3 projecten; ANW zorg; Activiteiten Laego leden; Uitstaande verzoeken; RVH prijs en Consultatie KHOG.

Kennisconferentie Eerstelijns Ouderengeneeskunde

Titel: 'ALS DE KADERARTS OUDERENGENEESKUNDE HET AL NIET WEET...'

Datum: 9 juni 2017

Doel: Kennisconferentie

Toelichting: Kaderartsen Eerstelijns Ouderengeneeskunde worden vaak door collega's gezien als kennisbronnen op het gebied van de ouderenzorg. Maar niet altijd weten ze de laatste stand van zaken op het gebied van de ouderenzorg of er is nog geen onderzoek naar gedaan. Tijdens de kennisconferentie is gesproken over:

- De lopende en recent afgeronde onderzoeken op het gebied van de ouderenzorg in de eerste lijn.
- De kennisontsluiting op het gebied van de ouderenzorg in de eerste lijn.
- De behoeften van de kaderartsen Eerstelijns Ouderengeneeskunde, en de mogelijkheden voor onderzoek daarnaar.

Bestuursvergaderingen Laego (besloten)

In 2017 zijn er vijf bestuursvergaderingen geweest. Data: 1 februari, 10 april, 8 juni, 26 september (telefonisch) en 11 november.

4. Speerpunten 2018

Inhoudelijke speerpunten:

- Samenwerking mbt ouderenzorg in de eerste lijn (thema Laego symposium, zomer 2018)
- Wetenschap mbt de ouderengeneeskunde in de eerste lijn (vervolg op de kennisconferentie)
- Start Laego Academy

Organisatorische activiteiten die de nadruk krijgen:

- Lancering nieuwe website en PR
- Betrokkenheid Commissie van Advies vergroten

Samenstelling bestuur:

- Nieuwe voorzitter
- Zo mogelijk betrekken van een tweede kaderarts SO in de eerste lijn

5. Communicatie

Interne communicatie

Via de HA-web groep van LAEGO kunnen leden samenwerken, documenten delen en discussiëren met andere aangesloten collega's. Ook maakt het bestuur ervan gebruik voor de communicatie naar/met de leden.

In 2017 waren er 147 leden op de HA-web groep.

Externe communicatie

In 2017 zijn er twee nieuwsbrieven van Laego verschenen: in de zomer en winter. Zie de website voor inzage van de nieuwsbrieven.

De herziening van de website is een van de aandachtsgebieden van het Laego bestuur in 2017. In de zomer is contact gezocht met een vormgever, die samen met Shanti Brandon en Claudia de Waard aan de slag is gegaan met o.a. de invulling en lay-out van de website. Het streven is dat de nieuwe website in het voorjaar van 2018 gereed is, evenals diverse andere communicatie uitingen zoals een nieuw logo en visitekaartjes.